

26.09.2019

## TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

### ORTADOĞU-AFRİKA

**İsrail'de genel seçimlerin resmi sonuçları açıklandı...** İsrail Seçim Komisyonu, 17 Eylül'de yapılan erken genel seçimlerin resmi sonuçlarını açıkladı. Eski Genelkurmay Başkanı Benny Gantz'ın Mavi-Beyaz İttifakı'nın seçimlerde 33 sandalye kazanarak birinci çıktığını açıkladı. Başbakan Benyamin Netanyahu'nun Likud Partisi'nin 120 sandalyeli parlamentoda 32 milletvekili kazanarak seçimlerden ikinci çıktığını duyuran Seçim Komisyonu, Ortak Arap Listesi Bloku'nun 13 sandalye elde ettiğini kaydetti. Eski Savunma Bakanı Avigdor Liberman liderliğindeki 'İsrail Evimiz' partisi ise 8 sandalye kazanabildi.

**İsrail Cumhurbaşkanı Rivlin, hükümeti kurma görevini Netanyahu'ya verdi...** İsrail Cumhurbaşkanı Reuven Rivlin, 17 Eylül'deki erken genel seçimde partisi ikincisi olan Başbakan Benyamin Netanyahu'ya koalisyon hükümetini kurma görevini verdi.

**Gantz'dan Netanyahu'ya ret...** İsrail'de yapılan genel seçimde yarışı önde tamamlayan Mavi-Beyaz İttifakı'nın lideri Benny Gantz, Cumhurbaşkanı Reuven Rivlin'in hükümeti kurma görevi verdiği İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu'nun hükümetine katılmayacağını duyurdu. Gantz "Ben yolsuzluk suçlamasıyla karşı karşıya olan bir kişinin liderliğindeki hükümete katılmayı onaylamıyorum." değerlendirmesinde bulundu.

**Barzani'den bağımsızlık referandumu mesajı: Hiçbir zaman boyun eğmeyenleri selamlıyorum...** Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) Başkanı Mesud Barzani, 2 yıl önce Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nde düzenlenen bağımsızlık referandumunun 2. yıldönümünde, "Bu özel günde hiçbir zaman boyun eğmeyenleri saygıyla selamlıyor ve takdir ediyorum" ifadelerini kullandı.

**Ruhani, İsrail'i 'IŞİD'e destek vermekle' suçladı...** Fox News'tan Chris Wallace'a konuşan Ruhani, İsrail'in IŞİD'e silah desteği sağladığını ve yaralı militanları tedavi ettiğini öne sürdü. "Yaralı IŞİD savaşçıları tedavi eden ve silahları onlar için ulaşılabilir kılan ülke İsrail'dir" diyen Hasan Ruhani, bu iddiasının Wallace tarafından sorgulanması üzerine ise, "Elbette, kuşkusuz, sizin şüpheniz mi var? Kanıt görmek ister misiniz? İsrail hastanelerini ziyaret etmeli ve yaralı IŞİD savaşçıları, onlara nasıl bakıldığını görmelisiniz. IŞİD savaşçılarından ele geçirilen silahları görmeli ve bunların İsrail yapımı olduğunu anlamalısınız." ifadelerini kullandı.

**Suudi Arabistan: Aramco saldırısında İran silahları kullanıldı...** Ülkesinin milli petrol şirketine yönelik saldırıya ilişkin konuşan Suudi Arabistan Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Adil el-Cubeyr, "Saudi Aramco'nun tesislerine yönelik saldırıda İran silahları kullanıldığına dair kanıtlarımız var" ifadesini kullandı. Cubeyr, "Sonuçlar açıklandığında, bir sonraki adımın ne olacağına karar vereceğiz." dedi.

**Lübnan Cumhurbaşkanı Aun: Suriyelilerin geri dönmesi için gerekli şartlar oluştu...** Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Aun ülkelerini terk eden Suriyelilerin geri dönmesi için gerekli şartların oluştuğunu belirterek, tüm dünya liderlerine sığınmacıların Suriye'ye güvenli bir şekilde geri dönmesine katkıda bulunma çağrısı yaptı.

**BM ile Sudan arasında anlaşma imzalandı...** Birleşmiş Milletler (BM) ile Sudan arasında, başkent Hartum'da BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR) ofisi ile Darfur, Mavi Nil, Güney Kordofan ve Doğu Sudan bölgelerinde de 'saha ofislerinin' açılması konusunda anlaşma imzalandı.

**Libya UMH Başkanı Serrac'dan Hafter'i destekleyen ülkelere kınama...** Libya'da Birleşmiş Milletler (BM) tarafından tanınan Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) Başkanlık Konseyi Başkanı Fayiz es-Serrac, ülkede süren askeri tırmanışa ilişkin açıklamalarda bulunarak, Libya Ulusal Ordusu lideri Halife Hafter'i destekleyen ülkeleri kınadı. Serrac, "Diğer ülkelerin müdahale etmeye devam etmesi üzücü" diyerek, Hafter'i zımni olarak destekleyen Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Mısır ve Fransa'yı hedef aldı.

**ABD- GÜNEY AMERİKA**

**Trump, azledilme girişimi için 'cadı avı' dedi: Benim kadar kötü muamele gören bir başkan olmadı...** Twitter hesabından bir açıklama yapan Trump, “Ülkemizin tarihinde benim kadar kötü muamele gören bir başkan olmadı. Demokratlar nefret ve korkudan donakalmışlar. Hiçbir şeyi beceremiyorlar. Başka bir başkanın bunu yaşamasına izin verilmemeli. Cadı avı!” ifadelerini kullandı.

**ABD'den Çinli firmalara İran yaptırımı...** ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo, İran'dan bilerek petrol almaya devam eden bazı Çin firmalarına ve Çinli şahıslara yaptırım kararı aldıklarını duyurdu. Pompeo, New York kentinde düzenlenen "Nükleer İran'a Karşı Birlik" konferansında yeni yaptırımları açıkladı. Pompeo, İran'dan bilerek petrol almaya devam eden ve bu şekilde İran yaptırımlarını ihlal eden Çinli Cosco Shipping Tanker Co. ve China Concord Petroleum Co. şirketlerine ve bazı Çin vatandaşlarına yaptırım uygulama kararı aldıklarını belirtti.

**ABD'li düşünce kuruluşundan Kongre'ye öneri: Türkiye ile PKK arasındaki barış müzakereleri yeniden başlatulmalı...** Barış Enstitüsü (Institute of Peace) tarafından ABD Kongresine 'Syria Study Group' adıyla Suriye'ye ilişkin ABD'nin ne yapması gerektiğine dair 'önerilerin' olduğu bir rapor sundu. Odatv'de yer alan habere göre rapora "Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye-PKK arasındaki barış müzakerelerinin yeniden başlatılmasını teşvik etmelidir" denildi.

**ABD Savunma Bakanı ile Suudi Veliaht Prens asker sevkiyatını görüştü...** Suudi Arabistan haber ajansı SPA'ya göre, Esper, bin Selman'ı telefonla arayarak, Suudi Arabistan'a ABD askeri gönderilmesi konusundaki mevcut düzenlemelerle ilgili görüş alışverişinde bulundu. Esper, İran'ın bölgedeki istikrarı bozan saldırgan politikalarının frenlenmesi gerektiğine işaret ederek, Suudi Arabistan'ın kendisini savunmasına katkı sağlamak için gereken her şeyi yapacaklarını vurguladı.

**ABD, Ukrayna'ya yönelik 30 milyon dolarlık askeri yardımı erteleyebilir...** ABD Başkanı Trump yönetiminin Ukrayna'ya yıllık 250 milyon dolarlık askeri yardım paketinin bir parçası olarak gönderilecek 30 milyon dolarlık yardımın gönderilmesine gecikme yaşanabileceği öne sürüldü.

**Zelenskiy: ABD'nin seçim malzemesi olmak istemiyorum...** ABD Başkanı Donald Trump, Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy ile bir araya geldi. İki lider birinci gündem maddesi olan tartışmalı telefon görüşmelerinde baskı olmadığı konusuna dikkat çekti. Zelenskiy, Trump'la yaptığı görüşmenin normal olduğunu, ABD'nin demokratik seçimlerine malzeme olmak istemediğini söyledi.

**IMF'nin yeni başkanı Bulgar ekonomist Kristalina Georgieva...** Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yeni başkanı Bulgar ekonomist Kristalina Georgieva oldu. IMF tarafından yapılan açıklamada, başkanlık için tek aday olan Dünya Bankası'nın 2 numarası Kristalina Georgieva'nın görevi devralacağı resmi olarak duyuruldu.

## AVRUPA – AB

**Af Örgütü'nden AB'ye insan hakları konusunda 'çifte standart' eleştirisi...** Avrupa Birliği'nin, insan hakları savunucularını koruma stratejisini inceleyen Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) Brüksel'in dünya genelinde ölüm tehdidi altında bulunan aktivistleri koruma konusunda çoğu zaman sessiz kaldığını ve bazı ülkelere yönelik çifte standart uyguladığı eleştirisinde bulundu. Araştırma kapsamında birçok diplomat ve insan hakları savunucuları ile görüşen Af Örgütü Brüksel'e daha fazla "diplomatik tutarlılık" çağrısı yaptı.

**Zelenskiy: Trump'tan bir şey istemem...** Trump ile hangi konuları görüşeceğine ve ondan ne isteyeceğine yönelik soruyu yanıtlayan Zelenskiy, "Destek hakkında konuşabiliriz. Bir şey istemek Ukrayna için uygun değil. Ukrayna yeni, güçlü bir ülke ve kimseden bir şey istemez. Biz başkasına yardımcı olabiliriz" diye konuştu.

**AB ilk başsavcısını belirledi...** Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, Avrupa Parlamentosu (AP) ve birlik üyesi ülke temsilcileri arasında yapılan müzakerelerde, mali suçlarla ilgilenecek yeni savcılık makamı olan Avrupa Kamu Savcılığı Ofisi'ne (EPPO) Avrupa Başsavcısı olarak Rumen Laura Codruta Kövesi'nin atanması konusunda anlaşma sağlandığını açıkladı.

**Mogherini: İran'la anlaşmayı korumak giderek zorlaşıyor...** Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, İran nükleer anlaşmasının korunmasının giderek zorlaştığı gerçeğini gizleyemeyeceğini ancak anlaşmayı korumaya ve karşılaştıkları zorlukların çözümü için çalışmaya devam edeceklerini söyledi.

**Başbakan Boris Jonhson'dan muhalefete rest...** İngiltere Başbakanı Boris Johnson parlamentonun içinde bulunduğu çıkmazın erken seçimle aşılabacağını belirtti ve muhalefete hükümetine yönelik güven oyu önergesi vermesi çağrısında bulundu. New York'taki Birleşmiş Milletler (BM) toplantısından dönerek ayağının tozuyla "öfkeli" parlamenterlerin karşısına çıkan Johnson "ya beni devirin ya da Brexit'i gerçekleştirmeme izin verin diye konuştu.

## ASIA

**Pakistan Başbakanı Han: Hem Trump hem de Veliaht Prens Selman, Ruhani'yle konuşmamı istedi...** Trump'ın İran'la gerilimi düşürmek için ve yeni bir anlaşma yapmak için kendisinden yardım istediğini aktaran Han, arabuluculuk yapmak için İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'yle konuşmaya başladığını söyledi. Han, "Dün Başkan Trump'la görüştüğümde sonra hemen Cumhurbaşkanı Ruhani'yle konuştum. Ancak şimdilik arabuluculuk yapmaya çalıştığımız dışında daha fazla bir şey söyleyemeyeceğim" dedi.

**Türkiye, Pakistan ve Malezya'dan 'Müslümanlara özel medya' hamlesi: İslamofobiyle mücadele için TV kanalı kurulacak...** Pakistan Başbakanı İmran Han, Türkiye, Pakistan ve Malezya'nın İslamofobinin ortaya çıkardığı zorluklarla mücadele etmek için İngilizce dilinde ortak bir televizyon kanalı kurma kararı aldığını duyurdu. Han, toplantıya ilişkin sosyal medya hesabından, "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başbakan Mahathir ve ben bugün yaptığımız toplantıda üç ülke olarak ortaklaşa, İslamofobi'nin ortaya çıkardığı zorluklarla mücadele etmek ve yüce dinimiz İslam hakkında yanlış bilinenleri düzeltmek için İngilizce dilinde bir kanal kurma kararı aldık." paylaşımında bulundu.

## RUSYA

**Putin, Maduro'yla buluştu: Venezüella'daki meşru hükümeti ve Maduro'nun muhalif güçlerle diyalogunu destekliyoruz...** Vladimir Putin, Moskova'da Venezüella Devlet Başkanı Nicolas Maduro ile bir araya geldi. Görüşmenin başına açık kısmında konuşan Putin, "Rusya, devlet başkanlığı makamı ve parlamento da dahil Venezüella'nın tüm meşru hükümet organlarını tutarlı bir şekilde destekliyor. Sizin ve hükümetinizin muhalif güçlerle kurduğu diyalogu da kesinlikle destekliyoruz. Diyalogdan feragat edilmesinin, irrasyonel, ülke için zararlı olduğunu ve halkın refahını tehdit ettiğini düşünüyoruz" dedi.

***Kommersant: Putin, NATO ülkelerine moratoryum önerisi içeren bir yazı gönderdi...***

Putin, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ve Avrupa Birliği (AB) Dışışleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini'nin yanı sıra NATO ülkelerini kapsayan bir dizi ülkeye moratoryum önerdiği bir yazı gönderdi. Habere göre Putin, "Sizleri, Rusya'nın yaptığına benzer bir şekilde NATO kapsamında kara bazlı orta menzilli füze konuşlandırma moratoryumu ilan ederek çabalarımıza destek vermeye çağırıyoruz. Rusya, INF olmadan da NATO ülkeleriyle bir dizi doğrulanmış önlemler üzerinde mutabakat sağlamaya hazır" ifadelerini kullandı.

***Rusya'da Amerikan AR-15 tüfeğinin seri imalatına başlandı...***

Rus özel silah üreticisi ORSIS'in resmi sözcüsü "ORSIS şirketi, ORSIS-AR15J yarı otomatik tüfeklerin seri imalatına başladı. Daha önce buna benzer tüfekleri üretirken Amerikan parçaları kullanıyorduk. Şimdiyse şirketimiz, ABD'den parça teslimatlarına bağımsız olarak kendi imalatını başlattı" diye konuştu.

***Lavrov: Uluslararası etkinlikler ABD'den başka yere taşınmalı...***

Uluslararası etkinliklerin ABD'den başka yere taşınması fikrinin değerlendirilmesi çağrısında bulunan Lavrov, önemli görüşmelerin, kabul eden tarafın yükümlülüklerine sorumlu bir şekilde yaklaştığı daha istikrarlı platformlarda yapılması gerektiğini söyledi.

***Lavrov: AB, güvenilmez bir partner...***

Kommersant gazetesine konuşan Lavrov, "AB güvenilemez bir partner, çünkü 'bizimle veya bize karşı' jeopolitikasına oynamaya devam ediyor. Eşit diyalogu kurmaya, ortak mekanımızda 'arkadaş-düşman' mantığından vazgeçmeye yönelik tüm çabalarımız sonuçsuz kaldı" dedi.

***Lavrov 'nihayetinde vize alabildiği için' ABD'ye 'teşekkür etti'...***

Lavrov, "New York'ta buluşma imkânımız olduğu için mutluyum. Heyetimin aksine, nihayetinde ABD'den vize alabildiğim için mutluyum, Washington bu nezaketi gösterdi" diye konuştu.

***NATO, Putin'in moratoryum teklifini reddetti...***

NATO Sözcüsü Lungescu "Rusya, SSC-8 sistemini yok edinceye kadar bu moratoryum gerçek bir teklif değil. Bir kez daha Rusya'yı sorumluluk sahibi bir ülke olarak hareket etmeye çağırıyoruz." dedi NATO temsilcilerinin kendi değerlendirmesini yaptığını ve SSC-8 füzesinin INF anlaşmasını ihlal ettiği sonucuna

vardığını söyleyen Lungescu, "Rusya'nın yaptıklarına aynı şekilde yanıt vermeyeceğiz. Yeni silahlanma yarışını istemiyoruz ve Avrupa'ya yeni nükleer silah yerleştirme niyetinde değiliz. Müttefikler halen etkili silahlanma kontrolünün, silahsızlanma ve nükleer silahların yayılmasını önleme anlaşmasının devam etmesi prensibine sıkı sıkıya bağlı" ifadelerini kullandı.

**Hmeymim'de Su-35 savaş jetleri için koruyucu yapılar inşa edildi...** Rus Zvezda televizyonuna konuşan Hmeymim'deki karma hava grubu komutan yardımcısı Konstantin Dolgov, 4++ nesli Su-35 savaş jetleri, Su-34 avcı-bombardıman uçakları ve diğer uçaklar için inşa edilen yeni koruyucu yapıların hava araçlarının kullanım süresini uzattığını ve hizmet personelinin çalışmalarını rahatlattığını belirtti.

## TÜRKİYE

**MSB: Türk F-16'ları Fırat'ın doğusunda uçuş icra etti...** Milli Savunma Bakanlığının Twitter adresinden yapılan açıklamada, "Doğal Kararlılık Harekatı kapsamında Hava Kuvvetleri Komutanlığıımıza ait iki F-16 ile bugün 10.00-12.00 arasında Suriye hava sahasında, Fırat'ın doğusunda uçuş icra edildi" ifadelerine yer verildi.

**Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu: İdlib'de insani kriz daha da kötüleşirse bundan en çok Türkiye etkilenir...** Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Avrupa Birliği'ne (AB) Suriyeler konusunda Türkiye'ye verdiği taahhütleri yerine getirme çağrısında bulunarak, **İdlib'deki insani durumdan** en çok etkilenen ülkenin Türkiye olacağını ve oluşabilecek bir mülteci dalgasını kaldıramayacağını söyledi. Çavuşoğlu, "İdlib'e bakın. Gözlerimizin önünde bir felaket yaşanıyor. Bu insani kriz daha da kötüleşirse bundan en çok etkilenen Türkiye olacaktır. Zaten 4 milyon insanı kabul ederek kapasitemizin üzerine çıkmış bulunuyoruz. Şimdi 300 bin Suriyeli İdlib'den kapımıza dayanmış." ifadesini kullandı.

**Erdoğan ABD'de Fox News televizyonuna konuştu...** Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bizim için S-400 olayı Türkiye Amerika ilişkilerini kesinlikle bozmamalı çünkü bunlar savunma sistemleri noktasında Türkiye'nin ihtiyacıdır. Kaldı ki S-400 dediğimiz zaman Yunanistan'da, Bulgaristan'da, Slovakya'da var. Onlar da NATO ülkesi" dedi.

***Erdoğan ile Miçotakis, Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'ni yeniden hayata geçiriyor...***

Newsit.gr portalının haberinde, "Yunanistan hükümetindeki kaynaklara göre yaklaşık bir saat süren ve iyi havada geçen New York'taki görüşme sırasında, Kiriakos Miçotakis ve Recep Tayyip Erdoğan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'ni yeniden hayata geçirme kararını aldı" ifadeleri yer aldı.

***Erdoğan: ABD'nin almayı planladığı önlemlerden Türkiye'yi muaf tutmasını bekliyoruz...***

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "ABD'nin önümüzdeki dönemde almayı planladığı önlemlerden Türkiye'yi muaf tutmasını bekliyoruz. Zira biz her şeyden önce stratejik ortağız" dedi.